

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

24 травня 2025 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет (м. Луцьк)
Університет національного і світового господарства (м. Софія, Болгарія)
Політехнічний інститут Браганси (м. Браганса, Португалія)
Старопольська Вища Школа в Кельце (м. Кельце, Республіка Польща)
Інститут туризму, підприємництва і сервісу (м. Душанбе, Республіка Таджикистан)
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України (м. Київ)
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України (м. Київ)
Львівський торговельно-економічний університет (м. Львів)
Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України (м. Луцьк)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ЛНТУ (м. Луцьк)
Волинська обласна громадська організація «Перспективи Волині» (м. Луцьк)
Європейський аналітичний центр (м. Київ)

24 травня 2025 року, м. Луцьк

**СУЧАСНІ КРИЗОВІ ЯВИЩА В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО,
КОНТРОЛЬНОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Тези доповідей XVII Міжнародної науково-практичної конференції

**MODERN CRISIS PHENOMENA IN THE ECONOMY AND PROBLEMS OF
ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE
MANAGEMENT**

Abstracts of the XVII International Scientific Conference

Випуск 17

Відділ іміджу і промоцій ЛНТУ
Луцьк – 2025

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Луцького національного технічного університету,
протокол № 11 від 24.06.2025 р.*

Редакційна колегія: головний редактор – д.е.н., професор *Вахович І.М.* (Україна); **відп. редактори** – д.е.н., професор *Лютак О.М.* (Україна); д.е.н., професор *Ковальська Л.Л.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна), д-р, професор *Башева С.А.* (Болгарія); д-р, професор *Гжегож Зажонц* (Польща); д-р, професор *Луїс Фролен Рібейро* (Португалія); д.е.н., к.е.н., професор *Бабіч І.І.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Карімов Б.Х.* (Таджикістан); д.е.н., професор *Кузьмак О.І.* (Україна), к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.С.* (Україна); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлущкевич Н.В.*; к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна)

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2025 р). відп. ред. О.А. Нужна. Вип. 17. Луцьк: ВІП ЛНТУ, 2025. 566 с.

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на XVII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством», що була проведена кафедрою обліку і аудиту факультету бізнесу та права Луцького національного технічного університету у травні 2025 року. У публікаціях висвітлено шляхи удосконалення теорії обліку в умовах глобалізації економіки; теоретико-методологічні передумови гармонізації системи фінансового обліку та звітності; управлінський облік і контроль через призму філософії конструктивізму; аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання; оптимізацію оподаткування діяльності суб'єктів господарювання; малий бізнес: регіональні і галузеві особливості; сучасні проблеми та перспективи розвитку економічного контролю; цифровізацію обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку; економіко-математичне моделювання в обліково-аналітичних системах; регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки; грантрайтинг та управління проектами в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку

Для викладачів, науковців, аспірантів, здобувачів наукового ступеня і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку обліку, оподаткування, контролю, аналізу та аудиту.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Єршова Ю.О. Підтримка релокованого бізнесу через інструмент публічних закупівель	167
Жидовська Н. М. Методи та інструменти реалізації блокчейн-рішень у податковому адмініструванні	169
Жукевич С.М. Фінансовий аналіз у конструктивістській парадигмі: методологічне оновлення	171
Зябченкова Г.В., Зінькевич А.В. Роль облікової політики підприємства у формуванні достовірної фінансової звітності	174
Зябченкова Г.В., Сивак К.П. Вплив цифрових технологій на ведення бухгалтерського обліку	177
Іванишина О.С., Федчук М.А. Цифрова трансформація як фактор формування податкової поведінки платників податків	179
Іванишина О.С., Халімончук К.А. Оптимізація оподаткування у сфері відновлювальної енергетики	181
Іванов Ю.Б., Міхєнко А.В. Вдосконалення системи митного оформлення товарів в умовах макроекономічної нестабільності	184
Ішук Л.І., Вітвіцький О.О. Еволюція валютних систем	188
Йосенко С.А. Цифровізація обліку, контролю, аудиту та оподаткування: нові можливості та перспективи розвитку	191
Калайтан Т.В. Аналітичні показники доходності готелів	194
Калініченко О. В. Сучасні загрози економічній безпеці України	197
Клименко Т.В., Тунік М.В. Оцінка кредитоспроможності малого бізнесу за умов спрощеної фінансової звітності	202
Клочковська В.О., Казимирська С. Економічні системи суспільства: Україна та Сінгапур	205
Клочковська В.О., Терентьєва І.О. Регіональні і глобальні проблеми розвитку економіки	208

Сучасні кризові явища в економіці та проблеми облікового, контрольного та аналітичного забезпечення управління підприємством

дозволяє ефективно використовувати ці пільги та мінімізувати ризики. Проте, для досягнення оптимального рівня оподаткування необхідне глибоке розуміння податкового законодавства, особливостей галузі та характеристик конкретного проекту. Грамотна оптимізація сприяє не лише економічній ефективності окремих проєктів, а й робить інвестиційне середовище більш привабливим для розвитку всієї сфери, що важливо для енергетичної незалежності та екологічної безпеки.

Література

1. Милославський, В.В. Організаційно-економічні механізми впровадження відновлюваної енергетики в Україні. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. №9. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13268480>
2. Пудичева Г.О. Фінансування проєктів з відновлюваної енергетики в Україні. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. №4(35). С.459–465.
3. Кишакевич Б., Настьошин С. Економічні інструменти стимулювання розвитку відновлюваної енергетики та підвищення енергоефективності в ЄС. *Економічний простір*. 2024. №190. С.136–140.
4. Степаненко В. А., Замулко А. І. Механізми державного стимулювання розвитку відновлюваної енергетики. *Енергетика: економіка, технології, екологія*. 2023. № 3 (73). С. 109-118.

УДК 339.543:338.1

Іванов Ю.Б., д.е.н., професор

Міхесенко А.В., студент

**Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця**

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ТОВАРІВ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

У період 2019 – 2024 роки важливою задачею для українського уряду стала адаптація митної системи до нових економічних умов, що виникли під впливом глобальних кризових явищ. Тож з метою забезпечення сприятливого середовища для розвитку міжнародної торгівлі, підвищення конкурентоспроможності України на глобальних ринках необхідно удосконалювати митне адміністрування, що є важливим елементом стратегії економічної стійкості країни та її інтеграції у світову економіку. У 2022 році серйозним викликом для економіки країни стала повномасштабна військова агресія, що

викликала не лише економічний шок, а й поглибила макроекономічну нестабільність України (зруйнувала логістичні ланцюги, спричинила суттєве падіння промислового виробництва, збільшення дефіциту бюджету країни). Наразі ключовий елемент у системі зовнішньоекономічної діяльності України – митне оформлення. [1]

Процедура митного оформлення є важливим елементом митно-тарифної політики, яка для фізичної чи юридичної особи може нести, як позитивний сенс, сприяючи реалізації економічних інтересів суб'єктів господарювання при веденні ними зовнішньоекономічної діяльності, так і відображатися негативним чином на бізнесі, створюючи бар'єри та перепони економічному зростанню. Процедура митного оформлення та організація митного контролю за дотриманням законності зовнішньоекономічної діяльності стикається з певними ризиками, що здебільшого пов'язані з необхідністю контролю за належним веденням митної документації, її коректним оформленням.

Опубліковані Державною митною службою України статистичні дані свідчать про поступове спрощення в країні процесів митного оформлення, а, отже, і їх прискорення. Водночас в Україні повноцінно запрацювала система електронного декларування. Хочеться відмітити й функціонування механізму «єдиного вікна», основне призначення якого – скорочення часу та ресурсів, необхідних для перевезення товарів. Перейдемо до ознайомлення з особливостями проходження митного оформлення. Варто зазначити, що головна умова проходження товаром митного контролю в Україні у відповідності до законодавства – подання до митних органів правильно заповненої вантажно-митної

декларації (ВМД). Тобто митна декларація або ВМД – основний документ, в якому представлена детальна інформація щодо товарів, які перетинають кордон у межах зовнішньоекономічної діяльності.

Останні два роки в Україні ознаменувалися суттєвими змінами у сфері митного оформлення, що відобразилося не лише у трансформації процедур, а й у статистичних показниках діяльності митних органів. Згідно з офіційними даними Державної митної служби України, у 2023 році спостерігалось зменшення кількості оформлених митних декларацій (форма МД-2) на 20% порівняно з 2020 роком. У числовому вимірі це зниження становило 3518,7 тис. одиниць проти 4559,4 тис. одиниць у 2020 році. Ще більш показовим стало скорочення оформлень інших митних документів – із 1620,4 тис.

одиниць у 2020 році до 485,1 тис. у 2023-му. Це зменшення складає 70% [2].

Такий спад пояснюється цілим рядом факторів. По-перше, повномасштабна війна, яка триває з 2022 року, суттєво вплинула на експортно-імпорتنу діяльність: частина підприємств зупинила роботу, інші втратили логістичні маршрути або змінили географію поставок. По-друге, у зв'язку з воєнним станом, уряд запровадив нові, спрощені механізми митного контролю, які дозволили пришвидшити оформлення гуманітарної допомоги та критичних імпорتنих товарів. По-третє, послідовна цифровізація митної справи – впровадження електронної транзитної системи NCTS, електронної черги, автоматизованого аналізу ризиків – дала змогу мінімізувати паперовий документообіг і спростити оформлення без втрати контролю за вантажами

У підсумку, зменшення кількості оформлень не є виключно негативною тенденцією, а швидше ознакою трансформації митної системи України в бік більш технологічної, прозорої та адаптивної до кризових умов. Варто відмітити й скорочення кількості оформлень електронних митних декларацій форми МД-2 у останні роки майже на 20% (зі 4389,4 тис. до 3502,3 тис. одиниць).

У відповідності до наведених даних, електронне декларування стає більш популярною процедурою по відношенні до декларацій форми МД-2 у паперовій формі.

На рис. 1 представлено перелік перспективності використання в сучасних реаліях декларування товарів через електронні формати документів.

ПЕРЕВАГИ ЕЛЕКТРОННОГО ДЕКЛАРУВАННЯ			
Спрощення митних процедур	Зменшення часу та фінансових витрат при здійсненні митного оформлення та контролю	Зменшення корупційних ризиків (оскільки виключено контакт із посадовими особами органів митниці)	Відсутність необхідності підтвердження щодо вивезення вантажу під час експорту товарів

Рисунок 1 Переваги електронного декларування товарів при переміщенні через митний кордон [3, с. 121]

Отже, економічна стабільність та розвиток України можна досягти через удосконалення митного оформлення, що є критичним чинником для підвищення транзитного потенціалу країни, покращення конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Стандартизація та спрощення процедур митного контролю відповідно до практик ЄС. Імплементация інституційних та процедурних вимог Митного кодексу Європейського Союзу дозволить спростити документообіг, зменшити кількість суб'єктивних рішень митників та забезпечити уніфікований підхід до оцінки ризиків. Спрощення процедур та скорочення часу на митне оформлення в Україні – одна з визначальних умов підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Проблема затягнутих і складних процесів митного оформлення залишається серйозною перешкодою для підприємств-експортерів та імпортерів. Сучасні вимоги глобального ринку потребують не лише спрощення митних процедур, а й впровадження гнучких, прозорих та цифрових сервісів, що працюють у реальному часі.

Література

1. Митний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2012. № 44–45, № 46–47, № 48, ст.552 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449517#>
2. Статистика та реєстри. URL: <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>.
3. Шевчук О.М., Милейко К.С. Електронне декларування товарів при переміщенні через митний кордон України: проблеми правореалізації. Право і суспільство. 2019. №3ч.2 URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/29950>.
4. Назарова, Г., Кононенко, Л., Васильєв, О. Митне оформлення у системі митного контролю: сучасний стан та напрями удосконалення. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2023. №16, с.249-257. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.16.33>
5. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 року №450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012п#Text>
6. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12#Text>.